

Till utrikesutskottet

Utrikesutskottet har berett skatteutskottet och vissa andra utskott tillfälle att yttra sig över regeringens skrivelse 1998/99:60 Årsboken om EU – Berättelse om verksamheten i Europeiska unionen under 1998 och motion 1998/99:U9 (mp), som väckts med anledning av skrivelsen, samt ytterligare några motioner från den allmänna motionstiden. Skatteutskottet har i detta yttrande koncentrerat sig på frågor om skatter och tullar och får anföra följande.

Verksamheten inom skatte- och tullområdet i EU under 1998

Regeringens skrivelse

I skrivelsen tas åtskilliga skatte- och tullfrågor upp, bl.a. nämns redan i början av berättelsen att frågan om en avveckling av den skattefria försäljningen i samband med resor inom EU diskuterats vid Europeiska rådets möte i Wien den 11–12 december 1998 (s. 32). Vidare redovisas vissa euroförberedelser i Sverige, bl.a. att RSV under hösten 1998 har presenterat en rapport i fråga om möjligheterna att lämna deklaration och kontrolluppgift i euro (s. 53–54). När det gäller avsnittet om tillväxt och sysselsättning (s. 59–65) redogörs för de uttalanden som gjorts vid Europeiska rådets möten under 1998 i både Cardiff och Wien om vikten av att se över skatte- och bidragssystemen för att göra det lättare för arbetsgivarna att skapa nya arbetstillfällen och även göra det mer attraktivt för arbetstagarna att acceptera ett erbjudet arbete. Regeringen redogör vidare för de svenska övergångsreglerna rörande alkohol och tobak (s. 78) och pekar på att Sverige har fått förlängning för sina restriktiva regler i fråga om resandeförseln av tobaksvaror och alkoholhaltiga drycker från andra medlemsländer och att en översyn av de svenska reglerna skall göras före den 30 juni 2000. En annan fråga som tas upp i detta sammanhang är att Sverige efter den senaste skattesänkningen på cigaretter inte uppfyller den EG-regel som föreskriver att punktskatten på cigaretter skall uppgå till 57 % av högsta detaljhandelspriset, inklusive moms, för cigaretter i den mest efterfrågade priskategorin. Sverige har, uppger regeringen, ansökt om förlängning av sitt tidigare undantag på detta område men något beslut har ännu inte fattats.

När det gäller frågor som hänger samman med tullunionen (s. 79–81) sägs i skrivelsen att datoriseringen inom IDA-programmet och vissa utbildningsinsatser inom Matteusprogrammet enligt ett förslag skall samlas under Tull 2000. Vidare framhålls att Sverige tillsammans med vissa andra EU-medlemsstater driver frågan om en långtgående datorisering av tullprocedurer och informationssystem med målet att de femton tullverken inom EU:s medlemsstater skall fungera som om de vore ett enda tullverk. Vidare nämns att den s.k. tullunionsgruppen under 1998 har behandlat bl.a. frågor om varumärkesintrång och ett stort antal förslag till ändringar i tullkodexen, bl.a. en möjlighet att befria företagen från tvånget att avge styrkande handlingar då tulldeklarationen lämnas elektroniskt. Dessutom har man under 1998 fortsatt med arbetet att åstadkomma ett säkrare och effektivare transiteringsförfarande.

I fråga om skatter (s. 95–99) har det enligt redogörelsen under 1998 pågått ett intensivt arbete med de olika delarna i skattepaketet avseende direkt beskattning i syfte att hindra skadlig skattekonkurrens. Bland annat har det inrättats en rådsarbetsgrupp som inlett sitt arbete med att sammanställa beskrivningar av skatteåtgärder i medlemsstaterna, åtgärder som kan misstänkas falla under tillämpningsområdet för uppförandekoden för företagsbeskattning. Vidare har kommissionen under året presenterat förslag till direktiv om beskattning av ränteinkomster från sparande inom gemenskapen som går ut på att utbetalaren antingen skall ta ut en minimikällskatt på 20 % eller förse andra medlemsstater med uppgifter om inkomster från sparande. Kommissionen har också presenterat förslag till direktiv om ett gemensamt system för beskattning av räntor och royalties, som betalas mellan närstående bolag i olika medlemsstater med avsikt att avskaffa källskatter som tas ut på ränte- och royaltybetalningar inom koncerner inom gemenskapen.

På mervärdesskatteområdet har ministerrådet 1998 antagit ett nytt direktiv om särskilda regler för investeringsguld, som innebär att omsättning av guld i investeringssyfte blir skattefritt utan någon rätt till avdrag för ingående skatt för säljaren. Vidare sägs i skrivelsen att ministerrådet har enats om vissa principer rörande hanteringen i mervärdesskattehänseende av handeln över Internet, principer som väsentligen överensstämmer med de riktlinjer som kommissionen tidigare dragit upp.

Vad gäller mervärdesskatten nämns dessutom att kommissionen har lagt fram ytterligare direktivförslag om dels vissa detaljer rörande avdragsrätten, dels att medlemsstaterna under år 1999 skall tillämpa en normal-skattesats på minst 15 % och högst 25 %. Kommissionen avser enligt regeringen att under 1999 lägga fram ett nytt förslag om skattesatserna.

I ett nytt direktivförslag har kommissionen föreslagit att det gamla handräckningsdirektivet från 1976, som omfattar mervärdesskatt, jordbruksavgifter och tullar, ändras till att omfatta även direkta skatter. Dessutom nämns att Fiscalisprogrammet, som syftar till att förstärka de indirekta skattesystemen på den inre marknaden, formellt har antagits av rådet och parlamentet.

Av redogörelsen framgår vidare att kommissionens förslag till ramdirektiv om energibeskattnings, som innebär en samlad beskattning av samtliga energiprodukter, under 1998 har fortsatt att diskuteras i rådets arbetsgrupp för finansiella frågor utan att enighet har kunnat nås. Regeringen redogör också för hur ett tidigare förslag av kommissionen om en utvidgning av Punktskattekommitténs normgivande befogenheter har hanterats av det brittiska ordförandeskapet. Dessutom nämner regeringen att kommissionen har lagt fram förslag till vissa tekniska ändringar av gemenskapens nuvarande lagstiftning om beskattning av tobaksvaror, ett förslag som därefter omarbetats av det österrikiska ordförandeskapet.

Vissa tullfrågor berörs också, bl.a. tullförmånerna för utvecklingsländerna (s. 222–224) där det under 1998 har tillkommit ytterligare möjligheter till extra tullsänkningar inom GSP-systemet, som också för de minst utvecklade länderna har kompletterats med ytterligare varor som omfattas av tullsänkningar. Slutligen har Sverige fortsatt att driva en starkt kritisk linje till EG:s antidumpningspolitik, anför regeringen.

I fråga om tullsamarbetet (s. 269) framhåller regeringen att ett antal gemensamma kontrollaktioner mot den illegala trafiken av narkotika har genomförts efter beslut av rådsarbetsgruppen för tullsamarbete. Vidare har under 1998 ett förslag till strategiskt åtgärdsprogram utarbetats i syfte att intensifiera kampen mot bl.a. den illegala handeln med narkotika. I redogörelsen nämns också att riksdagen under året har ratificerat CIS-konventionen som syftar till att möjliggöra ett utbyte av information och ett gemensamt agerande av tullmyndigheterna. Vidare framhålls att en central databas, där tullmyndigheterna skall kunna hämta och lämna personuppgifter för användning i underrättelse- och spaningsverksamhet, är under uppbyggnad.

Motionen

I motion U9 (yrkande 3 delvis) av Marianne Samuelsson m.fl. (mp) efterlyses en utförligare redogörelse för läget i fråga om de undantag och övergångsregler som Sverige erhållit genom sina medlemskapsförhandlingar. Motionärerna anför kritik bl.a. mot att gällande mervärdesskattereduktioner och skattebefrielser på olja inte redovisats i årsberättelsen.

Utskottets ställningstagande

Utskottet kan i och för sig hålla med motionärerna om att vissa undantag för Sverige på bl.a. mervärdesskatteområdet – vissa läkemedel m.m. – skulle kunna redovisas i årsboken. Ofta är emellertid dessa undantag inte tidsbegränsade, och de har motsvarigheter i många andra EU-länder. Att varje år redogöra för sådana regler, även om de inte varit föremål för övervägande under året, kan vara onödigt betungande och av begränsat värde. Ett annat exempel som avser skatteundantagen för oljeprodukter är de s.k. 8.4-undantagen för oljor. Benämningen 8.4-undantag hänför sig till artikel 8.4 i direktiv 92/81/EEG (mineraloljedirektivet) som ger varje medlemsstat en möjlighet att hos rådet begära tillåtelse att undanta eller sätta

ned skatter för särskilda ändamål. Sverige har ett antal sådana undantag – reducerad skatt för industrin m.m. – som i princip omprövas vartannat år. Den senaste tvåårsperioden löper ut vid utgången av år 1999.

Med hänsyn till att syftet med årsboken är att ge en redogörelse för verksamheten under det aktuella året har utskottet förståelse för regeringens ambition att begränsa redogörelsen till frågor som aktualiserats under året. Vad gäller de skattefrågor som motionärerna har tagit upp anser utskottet att det även i fortsättningen i första hand bör ankomma på regeringen att bedöma vilka uppgifter som skall anses relevanta i sammanhanget och tas med. Utskottet avstyrker därför motionen i den nu behandlade delen.

Miljöskatter

Motionen

I motion U508 (yrkande 22) av Birger Schlaug m.fl. (mp) förespråkas införandet av koldioxidskatt på EU-nivå samt att miljöavgifter och miljöskatter i EU skall vara minimiregler och att dessa skatter och avgifter skall hanteras av medlemsländerna. I motionen begärs ett tillkännagivande härom.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har nyligen i betänkande 1998/99:SkU13 (s. 9–10) betonat vikten av att Sverige har en hög ambitionsnivå när det gäller att begränsa koldioxidutsläppen och att regeringen aktivt bör driva frågan om en styrande energi- och koldioxidbeskattnings i olika internationella forum och därvid samarbeta med likasinnade länder. Enligt utskottets uppfattning behövs inte något uttalande utöver vad utskottet tidigare anfört, och utskottet avstyrker därför motionen i nu behandlad del.

Införsel av alkohol

Motionen

Motion U509 (yrkande 17) av Holger Gustafsson m.fl. (kd) handlar om den svenska alkoholpolitiken och EU. Motionärerna varnar för en omfattande smuggling av alkohol och tobak och begär därför ett slut på neddragningarna av tullpersonalen. Dessutom vill de att regeringen skall fullfölja vår del i beslutet att avveckla taxefreehandeln inom flyget och på färjor inom EU.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har i anslutning till behandlingen av den senaste budgetpropositionen betonat vikten av att Tullverket har tillräckliga resurser för verksamheten men också framhållit att en effektivisering av gränskontrollen bör åstadkommas, inte genom ökade anslag utan genom rationaliseringar och organisationsförändringar. Regeringen har nyligen i 1999 års ekonomiska vårproposition lagt ett nytt förslag avseende det aktuella utgiftsområdet, ett förslag som bl.a. gäller beräknade anslag för Tullverket åren 2000–2002. Det

finns således anledning för utskottet att återkomma till frågan om Tullverkets resursbehov dels i anslutning till förslaget i vårpropositionen, dels när den kommande budgetpropositionen föreligger. Något skäl för riksdagen att göra något uttalande med anledning av motionen i denna del finns enligt utskottets mening inte.

Vad därefter gäller frågan om avvecklingen av taxfreehandeln inom EU vill utskottet erinra om att regeringen nyligen har lagt fram en proposition i ämnet som bygger på bedömningen att den skattefria försäljningen i trafiken inom EU kommer att upphöra den 1 juli 1999 (prop. 1998/99:86). Motionärerna bör därigenom anses tillgodosedda och något tillkännagivande är inte påkallat.

Med hänvisning till vad som nu anförts avstyrker utskottet motionen i nu berörd del.

Stockholm den 22 april 1999

På skatteutskottets vägnar

Arne Kjörnsberg

I beslutet har deltagit: Arne Kjörnsberg (s), Lisbeth Staaf-Igelström (s), Per Rosengren (v), Holger Gustafsson (kd), Carl Fredrik Graf (m), Per Erik Granström (s), Carl Erik Hedlund (m), Ulla Wester (s), Marie Engström (v), Helena Höij (kd), Marietta de Pourbaix-Lundin (m), Yvonne Ruwaida (mp), Rolf Kenneryd (c), Johan Pehrson (fp), Catharina Hagen (m), Per-Olof Svensson (s) och Lars Lilja (s).

Avvikande meningar

Verksamheten inom skatte- och tullområdet i EU under 1998

Yvonne Ruwaida (mp) anför följande:

När det gäller det avsnitt som handlar om svenska övergångsregler från medlemskapsförhandlingarna anser Miljöpartiet de gröna att regeringens redogörelse för verksamheten i EU under 1998 borde ha innehållit en redovisning av samtliga undantag som ännu är aktuella. Det innebär bl.a. att årsboken i fråga om mervärdesskatten borde ha tagit upp undantagen och särreglerna för läkemedel till sjukhus och receptbelagda läkemedel, tidskrifter för ideella föreningar och framställning av sådana tidskrifter, mark och byggnader samt passagerartransporter. Vidare borde de s.k. 8.4-undantagen ha berörts. Dessa undantag avser reducerad skatt för industrin, skattedifferentiering för miljöklassad olja, skattefrihet för biologiskt framställd metan, skattedifferentiering för miljöklassad bensin, nedsatt skatt enligt 0,8-procentsregeln för industrin samt skattebefrielse för flygbränslen som används för privat bruk. Riksdagen bör göra ett tillkännagivande om att

kommande årsberättelser bör innehålla redogörelser för samtliga svenska undantag som fortfarande är aktuella. Motion U9 (mp) yrkande 3 i denna del tillstyrks.

Miljöskatter

Yvonne Ruwaida (mp) anför följande:

Miljöpartiet de gröna anser att Sverige bör skynda på uppföljningen av Kyotokonferensen och bekämpningen av växthuseffekten genom att bl.a. verka för införandet av en koldioxidskatt på EU-nivå. Samtidigt bör systemet utformas så att miljöavgifter och miljöskatter i EU alltid är minimiregler, samtidigt som avgifterna bör hanteras av medlemsländerna själva. Vi vill att Sverige som ordförandeland driver på dessa frågor och ger dem prioritet. Vi tillstyrker således motion U508 (mp) yrkande 22 och föreslår att riksdagen gör ett uttalande med denna inriktning.

Införsel av alkohol

Holger Gustafsson (kd) och Helena Höij (kd) anför följande:

Som framhålls i motion U509 (kd) är det ett välkänt faktum att alkoholmissbruk ofta är inkörsporten till narkotikamissbruk och även på andra sätt leder till svåra problem, samhälleliga kostnader och personliga tragedier av stora mått. Vi anser därför att man bör slå vakt om vårt lands restriktiva alkoholpolitik. Från Kristdemokraternas sida har vi tidigare varnat för att de omfattande neddragningarna av tullpersonalen i samband med EU-anslutningen skedde alldeles för tidigt, innan man var färdig med de kompensatoriska åtgärderna, och att man har tappat kontrollen över gränserna och släppt lös en omfattande smuggling av illegal alkohol och tobak. Vi anser att riksdagen bör rikta ett tillkännagivande till regeringen om att Sverige bör bygga upp en bättre gränskontroll vid såväl yttre som inre EU-gräns och att tullen bör få ökade resurser för att bekämpa smugglingen. Det innebär att vi tillstyrker motion U509 i denna del. Vad gäller frågan om taxfreehandel noterar vi att regeringen nyligen har lagt en proposition i detta ämne, och något yrkande från vår sida avseende denna fråga är därför inte aktuellt i detta sammanhang.